Dagkrant

Naar Inclusiever Onderwijs

Woensdag 12 februari 2020

NAAR INCLUSIEVER ONDERWIJS

Minister Slob blij met beweging en praktijkplatform

Ruim 600 deelnemers van scholen voor primair en voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs uit heel het land en partners in samenwerkingsverbanden, gemeenten en zorginstellingen hoorden en zagen een enthousiaste minister Arie Slob in gesprek met Dolf van Veen.

Hij sprak zijn bewondering uit voor de initiatiefnemers (VOS/ABB, Verus, LVGS en NCOJ) van de beweging en conferentie Naar Inclusiever Onderwijs en benadrukte het grote belang voor leerlingen en de samenleving van lopende praktijkinitiatieven in alle windrichtingen en denominaties. In de wandelgangen en op Twitter werd één uitspraak van de minister veelvuldig geciteerd: ‘Je hebt twee soorten mensen: mensen die een beperking hebben en mensen die denken dat ze geen beperking hebben!’. De minister maakte tijdens het openingsgesprek bekend dat de experimentregeling voor samenwerking en integratie tussen speciaal en regulier onderwijs dit jaar zal worden verlengd en verruimd.

Hij merkte ook op ingenomen te zijn met de ondersteuning, werkbezoeken en uitwisselingsactiviteiten die het praktijkplatform Naar Inclusiever Onderwijs organiseert en vroeg de initiatiefnemers nadrukkelijk om bevindingen regelmatig met hem te delen.

Meedoen is zó belangrijk!

Als iemand weet wat inclusief onderwijs inhoudt, is het Rick Brink wel. Door een zeldzame aangeboren broze-bottenziekte kwam hij als kind al in een rolstoel terecht, maar hij ging met succes naar een reguliere basisschool. Nu zet hij zich als eerste minister van Gehandicaptenzaken in voor meer inclusief onderwijs.

‘In ons land wordt nog te veel in hokjes en regels gedacht en in termen van wat er allemaal niét kan. Ikzelf was gewoon Rick en onderdeel van de gemeenschap en de wijk. In mijn werk als minister van Gehandicaptenzaken tref ik het vaak heel anders aan’, vertelt Brink.

Natuurlijk vraagt het veel van een reguliere school om leerlingen met een beperking op te nemen. En ook van ouders en leerlingen, zowel met als zonder beperking. ‘Toch ben ik een groot voorstander van echt inclusief onderwijs. Mits je er goed over communiceert. Doe je dat goed, dan is het een gouden kans.’ *Zie ook het interview in VOS/ABB magazine Naar School! nr. 22 (feb. 2020).*

Inclusief onderwijs in het buitenland

Drie buitenlandse hoogleraren gingen op het congres met de deelnemers in gesprek. Ze spraken over kennis en ervaring die ze in het dagelijks werk in Engeland, Schotland en andere landen hebben opgedaan. Mel Ainscow dook in leiderschapsvragen in verschillende fases van werken aan een meer inclusieve school en benadrukte het belang van schoolnetwerken. Professor Alan Dyson sprak over invoeringservaringen bij inclusiever werken in Engeland en daarbuiten. Hij waarschuwde voor blauwdrukken (‘There is no magic practice!’), ging in op kenmerken van de leeromgeving en benadrukte het belang van kleine stappen vanuit een doordachte en realistische invoeringsstrategie. Professor Kiki Messiou richtte de aandacht op de leerlingen zelf en ging daarbij vooral in op hun ervaringen en rol in de ontwikkeling van inclusiever onderwijs. Samen met Lani Florian, hoogleraar in Edinburgh, zullen zij via het NCOJ de komende jaren het praktijkplatform Naar Inclusiever Onderwijs blijven ondersteunen.

Inclusiever Onderwijs speerpunt

‘Alleen door samen te werken kunnen we inclusiever onderwijs realiseren. Iedereen kan zich vanuit zijn rol en expertise inzetten.’ Het zijn de woorden van Adriana van Dooijeweert die voorzitter is van het College voor de Rechten van de Mens. ‘De komende jaren is onderwijs een speerpunt bij ons toezicht op de uitvoering van het VN-verdrag handicap.’ Bij het College kun je terecht met vragen over discriminatie en de betekenis van mensenrechten in Nederland. ‘Als iemand een melding of signaal heeft, dan kunt u altijd bij het College terecht!’

Geen kind (de) Wijk uit!

In brede school Het Anker in Wijk bij Duurstede werkt sinds bijna drie jaar een aantal partners intensief samen: een school voor bao, een school voor sbo met verbrede toelating, kinderopvang, de gemeente en het samenwerkingsverband. Het doel van deze samenwerking is het bewerkstelligen van een inclusiever onderwijs- en ondersteuningsaanbod. Directeur Inge Westerveld nam in haar bijdrage de deelnemers mee in de planvorming, ervaringen tot nu toe en besprak niet alleen de parels maar ook de puzzels.

Leiderschap en bestuurlijk draagvlak

Behalve de praktijkvoorbeelden uit PO, VO en MBO werd in diverse thematische sessies ingegaan op het belang van leiderschap en bestuurlijk draagvlak. Zo verzorgden Hans Fuchs en Annemie Martens een goed bezochte workshop voor bestuurders in het onderwijs, samenwerkingsverbanden en gemeenten waarin de eigen bestuurlijke rol van de deelnemers centraal stond. Ook waren er sessies vanuit de samenwerkingsverbanden PO en VO. Astrid Ottenheym en Joris Elbers gingen in hun sessie in op ervaringen in Noord-Kennemerland en op de rol van het samenwerkingsverband bij de ontwikkeling naar inclusiever onderwijs, ook als versneller. Een iets andere invalshoek werd gekozen in de sessie door samenwerkingsverbanden VO (zie foto) waarin onder leiding van Marieke Dekkers, een groep collega-directeuren/bestuurders van samenwerkingsverbanden waaronder Yvette van Hoof, Mirjam van Oers, Benno Wiggers en Norbert Bollen samen met de deelnemers aan de sessie op zoek gingen naar een goede aanpak om inclusiever onderwijs op de agenda van het samenwerkingsverband te krijgen.

Dat kind hoort hier wél

Dat is het motto bij twee praktijkinitiatieven die werken aan een inclusievere, geïntegreerde praktijk in kinderopvang en onderwijs, en wel bij Un1ek Onderwijs en Opvang in Vlaardingen en het Integraal Educatief Kindcentrum in Lichtenvoorde. Beide voorbeelden werken vanuit een visie op inclusie maar toonden ook unieke kenmerken zoals de voorzieningen voor leerlingen die speciale onderwijszorg behoeven en een familieklas van IKC De Ark in Vlaardingen en belangrijke aandachtspunten bij de opzet en uitvoering zoals de samenwerking onder één dak en met de gemeente bij het IEKC.

Blijf op de hoogte

De conferentie is de officiële start van de beweging Naar Inclusiever Onderwijs in het PO, VO en MBO. We zetten dit proces met veel enthousiasme voort en organiseren met samenwerkingspartners uiteenlopende activiteiten.

1. Het starten van **netwerken PO, VO en MBO** (collegiale consultatie) voor met name schoolleiders en bestuurders. Wilt u meedoen, meldt u aan op www.naarinclusieveronderwijs.nl
2. **Werkbezoeken** aan inclusieve scholen en hun partners in gemeenten en samenwerkingsverbanden. De eerste is in het VO 27 februari en daarna PO op 5 en 19 maart en 9 juni; voor aanmelding zie www.naarinclusieveronderwijs.nl
3. **Helpdesk**: scholen, besturen, gemeenten, samenwerkingsverbanden en andere partners kunnen hier met hun vragen terecht
4. Tweede landelijke conferentie Naar Inclusiever Onderwijs op **10 februari 2021**!

Wilt u zich aanmelden voor nieuwsberichten, een bijdrage leveren en/of meer informatie over de activiteiten van het landelijk praktijkplatform Naar Inclusiever Onderwijs dan kunt u zich opgeven via de weblink **www.naarinclusieveronderwijs.nl/blijfopdehoogte**. Wij voorzien u dan periodiek van alle informatie!

Elk kind welkom op school zonder labels

‘We hebben een heel diverse populatie, maar geen extra faciliteiten, want er zijn geen diagnoses’, vertelt directeur Johan van den Beucken van de openbare Nieuweschool in Panningen. ‘Wij willen niet stickeren met ADHD, autisme, PDD-NOS of wat dan ook. Wél krijgt elk kind de aanpak die bij hem of haar past. Onze leerkrachten werken daarvoor nauw samen met de IB’er. Ons onderwijs is sterk gedifferentieerd. En dat werkt. We zien goede resultaten en ik zie sommige kinderen hier echt opbloeien.’ Daarnaast vindt hij de sociale functie van de school belangrijk. ‘Het is niet goed voor een kind als het elke dag met een busje wordt opgehaald en naar speciaal onderwijs gaat, dan haal je hem uit zijn omgeving, dan raakt hij geïsoleerd. Ik vind echt dat élk kind uit dit dorp op deze school terecht moet kunnen.’ Op de conferentie vertelden Yvonne van Ravenstein en Kirsten Krebbekx enthousiast wat een design for all in de praktijk inhoudt. *Voor een uitgebreidere bespreking zie VOS/ABB-magazine Naar School! nr. 15 (okt. 2018).*

Alle voorzieningen onder één dak

Op de Jacobus Fruytier scholengemeenschap, licht bestuurder Jan Otte toe, in Apeldoorn zitten diverse voorzieningen en schooltypen onder één dak. Naast vmbo, havo en vwo wordt ook praktijkonderwijs (met vso cluster 3-leerlingen) en vso (van een ander bestuur) aangeboden en een reboundvoorziening. Op de school kunnen ze intern arrangementen inzetten en zelf toelaatbaarheidsverklaringen afgeven. Er wordt veel gewerkt met symbiose-overeenkomsten. Eén dag in de week is er Jeugd-GGZ in de school aanwezig. En er zijn goede voorzieningen voor afstandsonderwijs voor langdurig zieke leerlingen. Binnen de school is in toenemende mate sprake van sociale en onderwijskundige integratie en een inclusievere leer- en leefgemeenschap.

www.naarinclusieveronderwijs.nl / Vormgeving: BUREAUBAS / Fotograaf: Ewouter Blokland / Drukwerk: Drukproef